

Dosarul nr. 2ra-1983/19

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Centru – L. Barbos

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – M. Anton, I. Țurcan, V. Cotorobai

DECIZIE

11 decembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ
lărgit al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători

Maria Ghervas

Nina Vascan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu

judecând recursul declarat de către Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Mursa împotriva Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, intervenient accesoriu Liudmila Mursa, cu privire la acordarea spațiului locativ și eliberarea actelor necesare privatizării, și

la cererea reconvențională înaintată de către Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” împotriva lui Vitalie Mursa, intervenient principal Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, cu privire la evacuarea silită din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins apelul formulat de către Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot, s-a admis apelul depus de către Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, reprezentat de avocatul Iacob Cupcic, s-a casat parțial hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și în partea casată s-a pronunțat o nouă hotărâre,

c o n s t a t ă :

La 17 octombrie 2016, Vitalie Mursa a depus cerere de chemare în judecată împotriva Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, intervenient accesoriu Liudmila Mursa, cu privire la acordarea spațiului locativ și eliberarea actelor necesare privatizării.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

Reclamantul Vitalie Mursa este invalid de gradul 1, fiind xxxxx în totalitate. La moment, el locuiește cu soția Liudmila Mursa și copilul minor comun invalid (cu probleme de xxxxx) xxxxx, născut la xxxxx.

Începând cu anul 2002, Vitalie Mursa activează în cadrul „Lumintehnica” S.R.L. al cărui asociat unic este Societatea Orbilor din Moldova, care și-a modificat denumirea în Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” la 10 noiembrie 2015. Potrivit adeverinței nr. 85/15 din 24 noiembrie 2015, acesta îndeplinește funcția de asamblator de categoria I al Secției de Asamblare. Din același an, angajatorul l-a inclus în rândul prioritar al invalizilor de gradul I și gradul II pentru îmbunătățirea condițiilor de trai. Ulterior, la 12 mai 2006, în ședința administrației, Comitetului sindical și biroului al „Lumintehnica” S.R.L. s-a decis să-l includă pe reclamant în rândul prioritar al invalizilor de gr. I și II de muncă.

În aceeași ordine de idei, Vitalie Mursa a locuit anterior cu familia pe adresa str. xxxxx, nr. xxxxx, mun. Chișinău, însă locuința respectivă a fost repartizată în proprietate privată altor persoane, urmare a cărui fapt el și familia au rămas fără spațiu locativ. Din cauza acestor împrejurări, ei au fost nevoiți să ocupe un alt spațiu liber la 14 septembrie 2016, în special, camera nr. (xxxx)xxxx, situată în căminul din str. xxxxx mun. Chișinău, aflat în gestiunea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”.

Astfel, în anul 2016, reclamantul a adresat A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” o cerere, prin care a solicitat repartizarea spațiului locativ, deoarece familia sa nu are unde locui, iar el continuă să activeze în cadrul „Lumintehnica” S.R.L. Petiția a rămas fără răspuns.

În acest context, Vitalie Mursa a explicat că, prin decizia nr. 36/22 din 9 decembrie 2005, Consiliul municipal Chișinău a transmis Direcției Centrale a Societății Orbilor din Moldova încăperile din str. xxxxx „xxxx” lit. xxxx (parter), în care este inclus apartamentul nr. (xxxx) xxxx de mai sus. Prin urmare, în opinia lui, pârâtul Societatea Orbilor din Moldova, fiind o organizație de stat, este responsabilă de îmbunătățirea spațiului locativ și repartizarea încăperilor aflate la balanța ei.

Cu titlu de mențiune, reclamantul a comunicat că, pe un caz similar, instanțele de judecată au obligat Societatea Orbilor din Moldova de a-i acorda unui alt lucrător al „Lumintehnica” S.R.L., Ion Toma, spațiu locativ în imobilul amplasat în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. Motivele unei asemenea hotărâri au constat în lipsa spațiului locativ al reclamantului și imposibilității achitării chiriei pentru imobil. Prin încheierea din 31 octombrie 2012, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a dispus expres instalarea lucrătorului menționat în locuința indicată.

În completarea argumentelor inițiale, reclamantul a subliniat că instanțele de judecată urmează să ia în serios situația deplorabilă al acestuia ce vizează lipsa condițiilor de trai. Împrejurarea respectivă se încadrează în obligațiile pozitive ale statului prevăzute la art. 28 alin. (1) și (2) lit. d) din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, transpusă în Republica Moldova prin Legea pentru ratificarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități nr. 166 din 9 iulie 2010.

Pentru motivele evocate, reclamantul Vitalie Mursa a solicitat acordarea cu titlu de spațiu locativ camera nr. (xxxx)xxxxx situată în imobilul (căminul) din str. xxxxx, mun. Chișinău, aflat în gestiunea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și eliberarea actelor necesare privatizării acestuia și a cheltuielilor de judecată.

Prin încheierea din 12 noiembrie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a interzis pârâtului A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” de a crea impedimente reclamantului Mursa Vitalie și familiei lui, la folosirea spațiului

locativ, camera nr. xxxxx, situată în imobilul din mun. Chișinău, str. xxxxx, până la adoptarea unei soluții definitive pe marginea litigiului (vol. I, f. d. 34 - 35). Actul judecătoresc a fost menținut și a obținut caracterul irevocabil prin decizia din 7 februarie 2017 a Curții de Apel Chișinău (vol. I, f. d. 72 – 76).

La 26 ianuarie 2017, Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a intentat o acțiune reconvențională împotriva lui Vitalie Mursa, intervenient principal Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, cu privire la evacuarea silită din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea silită a prejudiciului material și compensarea cheltuielilor judiciare.

În motivarea acțiunii, asociația reclamantă a indicat circumstanțe de fapt suplimentare celor furnizate de către Vitalie Mursa.

La 14 septembrie 2016, Vitalie Mursa a ocupat abuziv camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. Încăperea nu are statut de „locuință liberă”. Căminul respectiv nu este predestinat pentru locuirea permanentă a persoanelor, ci pentru cazarea temporară a persoanelor, fiind utilizat de Centru pentru cazarea persoanelor, participante la diferite seminare și întruniri de instruire organizate pentru cei cu dizabilități de vedere.

De fapt, imobilul este proprietatea A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, fiind construit cu suportul Ambasadei Turciei în Republica Moldova. Potrivit Hotărârii Plenarei Direcției Centrale a SOM nr. 34/8.1 din 25 mai 2010, căminul a fost transmis în gestiunea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” (C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova). Așadar, bunul respectiv are statut de cămin de tip pat – loc cu destinație specială și nu este de tip odaie.

Asociația reclamantă a notat că imobilul din litigiu nu aparține „Lumintehnica” S.R.L. În acest sens, salariații acestei societății nu dispun de nici un drept în privința căminului.

Pe această cale, A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a sugerat că Vitalie Mursa urmează a fi evacuat din imobil și obligat să achite costul serviciilor comunale ce i-au fost acordate, inclusiv plata pentru chiria imobilului pentru toată perioada de utilizare. În susținerea acestui punct de vedere, asociată reclamantă a invocat că pârâtul a ocupat încăperea în lipsa unei decizii și a altor documente emise de autoritățile competente, ceea ce atestă caracterul ilegal al acțiunilor lui. Mai mult, pârâtul dispune de apartament privat cu două odăi, în care locuiește mama lui Mursa Parascovia, situat în r-nul Strășeni, sat.xxxxx, str. xxxxx, casa nr. xxxx, ap.xxxx. Apartamentul respectiv se află la o distanță de 26 km de mun. Chișinău, făcând imposibilă admiterea acțiunii lui, de vreme ce spațiu locativ în cămin poate fi acordat salariatului atunci când el locuiește în altă localitate la o distanță mai mare de 40 km de la locul de muncă.

De asemenea, reclamanta a notat că nu poate purta răspundere pentru obligațiile întreprinderilor și organizațiilor subordonate. Așadar, salariații „Lumintehnica” S.R.L. nu au drepturi de creanțe în privința patrimoniului A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”.

Cuantumul pretențiilor ce vizează încasarea chiriei au excluse pe parcursul judecării cauzei în fond în favoarea gestionarului căminului, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”.

Pe baza împrejurărilor enunțate, A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a solicitat respingerea acțiunii formulate de către Vitalie Mursa ca fiind nefondată și admiterea acțiunii reconvenționale cu evacuarea silită a lui Vitalie Mursa din camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx mun. Chișinău aflat în gestiunea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”. La fel, asociația reclamantă a cerut încasarea din contul pârâtului în beneficiul său a cheltuielilor suportate pentru acordarea serviciilor juridice în cuantum de 10 000 de lei (vol. II, f. d. 93).

În cadrul judecării cauzei, A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a formulat referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată depusă de Vitalie Mursa, reiterând solicitările din acțiunea reconvențională (vol. I, f. d. 164 – 166).

Prin referință, intervenientul accesoriu Liudmila Mursa a subliniat că imobilul, al cărui proprietar pe $\frac{1}{4}$ cotă – parte este soțul ei Vitalie Mursa, cuprinde o suprafață totală de 36 m.p., ceea ce include suprafața locativă în mărime de 19 m.p. De altfel, acolo locuiește sora reclamantului Mursa Svetlana împreună cu 2 copii, precum și mama lui Mursa Parascovia. Respectiv, dacă ea va trăi cu soțul și copilul minor alături de persoanele menționate, atunci vor locui 7 persoane în cei 19 m.p., fiind contrar normelor locative în vigoare. Mai mult, activitatea reclamantului la „Lumintehnica” S.R.L. este unica sursă de existență pe lângă pensia de invaliditate de 855,02 lei și se află la 200 – 300 de metri de locuința litigioasă. Conjunctura descrisă succint implică admiterea acțiunii inițiale și respingerea celei reconvenționale ca fiind neîntemeiată (vol. I, f. d. 200 – 202, 248 - 250).

La 21 septembrie 2017, Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a depus cerere de atragere în calitate de intervenient principal de partea A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, prin care a avansat pretenții proprii față de Vitalie Mursa.

În motivarea cererii, intervenientul principal C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a reiterat circumstanțele de fapt și de drept din acțiunea reconvențională. Așadar, elementul de bază pe care s-a axat acesta a constatat în faptul că pârâtul Vitalie Mursa nu are niciun drept de a pretinde asupra imobilului în care s-a instalat ilegal cu traiul, deoarece acesta nu aparține „Lumintehnica” S.R.L., ci unei alte persoane juridice. Pârâtul a fost luat la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai de către angajator - „Lumintehnica” S.R.L., care este responsabil pentru pretențiile acestuia.

Pe baza calculului prezentat, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a sugerat că Vitalie Mursa nu a achitat chiria în cuantum de 140 500 de lei, acumulată pentru perioada 14 septembrie 2016 – 20 martie 2018. Din suma menționată, pârâtul a plătit doar 300 de lei potrivit ordinului de plată nr. 1297 din 15 noiembrie 2017.

Având în vedere ultima cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a solicitat încasarea din contul lui Vitalie Mursa a sumei bănești formată din plățile pentru serviciile comunale și pentru chiria imobilului utilizată de Vitalie Mursa în perioada 14 septembrie 2016 – 29 martie 2018, în sumă totală de 140 200 de lei și compensarea cheltuielilor de judecată în mărime de 2 000 de lei (vol. II, f. d. 77). Totodată, intervenientul principal a cerut respingerea acțiunii inițiale.

Prin hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, acțiunea formulată de către Vitalie Mursa s-a respins, iar acțiunea reconvențională

intentată de către A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” s-a admis parțial, după cum urmează.

Astfel, s-a dispus evacuarea lui Vitalie Mursa din camera nr. (xxxxx)xxxxx al căminului Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” din str. xxxxx, mun. Chișinău.

S-a dispus încasarea de la Vitalie Mursa în beneficiul Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a cheltuielilor de asistență juridică în sumă de 1000 lei. În rest, pretențiile A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și a C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” împotriva lui Vitalie Mursa s-au respins ca neîntemeiate.

Măsura de asigurare, aplicată prin încheierea din 12 noiembrie 2016 s-a menținut până la definitivarea hotărârii.

În susținerea soluției sale, instanța de fond a indicat că pretențiile lui Vitalie Mursa împotriva A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” sunt neîntemeiate, deoarece asociația obștească nu are față de el obligații de a-i acorda și de a-l asigura cu spațiu locativ. Prima instanță a conchis că proprietar al imobilului litigios este asociația pârâtă, iar Vitalie Mursa este angajat al „Lumintehnica” S.R.L., care l-a luat la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai. „Lumintehnica” S.R.L. nu are drepturi asupra imobilului la care pretinde Vitalie Mursa.

Instanța de fond a concluzionat că Asociația nu are obligația de a-l asigura pe Vitalie Mursa cu spațiu locativ și ultimul nu poate pretinde asupra imobilului în care s-a instalat samavolnic. Totodată, instanța de fond a conchis că pretențiile Asociației împotriva lui Vitalie Mursa cu privire la evacuarea acestuia din imobil, fără acordarea altui spațiu locativ sunt întemeiate, deoarece reclamantul a ocupat imobilul ilegal, în lipsa unui temei legal.

Referitor la pretențiile A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și a C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” de a fi încasate plățile pentru chiria imobilului de la Vitalie Mursa, instanța de fond a concluzionat despre netemeinicia, în măsura în care părțile nu au încheiat un contract de locațiune.

Împotriva acestui act judecătoresc, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și Vitalie Mursa au depus cereri de apel, care au fost puse pe rol la 8 noiembrie 2018. Totodată, apelul formulat de către A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a fost restituit prin încheierea din 8 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, menținută de decizia din 19 decembrie 2018 a Curții Supreme de Justiție.

La 26 februarie 2019, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, reprezentat de avocatul Iacob Cupcic, a depus cerere privind micșorarea cuantumului pretențiilor în partea achitării chiriei în valoare de 140 200 de lei. Astfel, potrivit cererii respective, prețul de locațiune a unui pat – loc per/zi în căminul din speță constituie 50 de lei pentru un locatar. Prin urmare, luând în considerare că Vitalie Mursa ocupă un singur loc și nu a achitat chiria integral în perioada 14 septembrie 2016 – 15 februarie 2019, el urmează să achite suma restantă de 43 900 de lei. Tot el, urmează să recupereze cheltuielile judiciare în cuantum de 2 000 de lei. Prin aceeași cerere, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a cerut compensarea cheltuielilor judiciare suportate de către A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” în mărime de 10 000 de lei.

Prin decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de avocatul Veaceslav Ropot, în interesele lui Vitalie Mursa, s-a admis apelul depus de avocatul Iacob Cupcic, în interesele C.N.I.R. A. O. „Asociația

Nevăzătorilor din Moldova”, s-a casat parțial hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în partea respingerii pretenției de încasare a prejudiciului material. În aceasta parte, s-a pronunțat o nouă hotărâre prin care s-a încasat de la Vitalie Mursa în beneficiul C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” prejudiciul material pentru utilizarea ilegală a imobilului camera nr. xxxxx din căminul situat pe str. xxxxx mun. Chișinău în perioada 14 septembrie 2016 – 15 februarie 2019 în sumă de 43 900 de lei.

S-a încasat de la Vitalie Mursa în beneficiul C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” cheltuielile de judecată suportate de ultima în cadrul actualului proces, în sumă de 2000 lei. În rest, s-a menținut hotărârea din 27 aprilie 2018 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a confirmat situația de fapt constatată de prima instanță în baza circumstanțelor expuse de reclamantii pe acțiunea inițială și cea reconvențională, inclusiv în baza celor expuse de către intervenientul principal.

Astfel, instanța de apel a conchis ca fiind corectă și legală soluția instanței de fond, prin care a fost admisă pretenția proprietarului A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” de a fi evacuat Vitalie Mursa din imobilul enunțat, fără acordarea altui spațiu locativ. Or, Vitalie Mursa nu dispune de un temei legal pentru instalarea și locuirea în imobilul vizat, iar proprietarul acestuia nu permite tulburarea în continuare a proprietății sale.

În același context, instanța de apel a ajuns la concluzia că acțiunea reclamantului Vitalie Mursa cu privire la acordarea cu titlu de spațiu locativ imobilul menționat și eliberarea actelor necesare pentru privatizare este neîntemeiată, deoarece nu are un suport legal. Dreptul de proprietate al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” este protejată potrivit cadrului legal național și internațional. Totodată, instanța de apel a relevat că instanța de fond incorect s-a expus referitor la pretențiile Centrului Național de Informare și Reabilitare cu privire la încasarea de la Vitalie Mursa a plăților sub formă de plata a chirie, or materialele cauzei confirmă că Vitalie Mursa a locuit din septembrie 2016, în lipsa unui temei legal, în imobilul gestionat de Centru. Deci, este cert că acesta a utilizat bunul imobil în litigiu, fără a achita costul locațiunii. Mai mult, lipsa unui contract de locațiune încheiat între părțile de litigiu, în situația în care Vitalie Mursa s-a instalat ilegal și în lipsa unui temei legal în acest imobil, nu-l degreveză pe acesta de la obligația de a achita prețul locațiunii. Costul solicitat fiind calificat drept prejudiciu pentru utilizarea ilegală a bunului său.

Suma de 2 000 de lei, cu titlu de cheltuieli pentru asistență juridică, a fost considerată ca fiind necesară, reală și rezonabilă.

Instanța de apel a mai reținut că cerința lui Vitalie Mursa privind remiterea cauzei la rejudecare din motiv că instanța de fond nu a atras în proces „Lumintehnica” S.R.L. este una neîntemeiată, deoarece actualul proces și hotărârea pronunțată nu afectează nici într-un fel drepturile și interesele societății, ori față de ultima nici una din părțile litigante nu a înaintat pretenții și nu pretinde la careva bunuri ce-i aparțin sau la executarea unor obligații de către societate.

Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, la 14 iulie 2019, prin intermediul oficiului poștal, Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot, a declarat recurs, completat la 18 iulie 2019, prin care a solicitat casarea deciziei instanței de apel și hotărârea prime instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie trimisă

cauza la rejudecare în instanța de fond ori să fie pronunțată o nouă hotărâre de admitere acțiunii lui (vol. II, f. d. 77 – 81, 96 - 98).

În motivarea opiniei privind ilegalitatea deciziei contestate, recurentul a indicat că instanța de apel a admis o pretenție care nu a fost examinată de instanța de fond. În acest sens, el a considerat că instanța de apel a calificat eronat utilizarea imobilului ca fiind ilegală, fără a indica în temeiul cărui act și de către ce organ a fost constatată ilegalitatea dată. Or, nici o autoritate nu l-a sancționat pentru săvârșirea unei contravenții sau infracțiuni. Mai mult, hotărârile instanțelor judecătorești vin în contradicție cu încheierea din 12 noiembrie 2016 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin care s-a interzis Societății Orbilor din Republica Moldova de a crea impedimente reclamantului și familiei sale la folosirea spațiului locativ ocupat. Actul respectiv exclude caracterul ilegal al utilizării locuinței. În această ordine de idei, recurentul a indicat că este exclusă încasarea din contul lui a plății pentru utilizarea apartamentului nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău.

Totodată, potrivit recursului, prezenta cauză a fost examinată în ordine de apel în absența soției lui Liudmila Mursa, deoarece nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței de judecată. Mai mult, Curtea de Apel Chișinău a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost atrase în proces și anume, a drepturilor și obligațiilor „Lumintechnica” S.R.L. De fapt, obligația de ai îmbunătăți condițiile de trai îi revine „Lumintechnica” S.R.L.

În final, el a susținut că a sesizat Curtea Europeană pentru Drepturile Omului, fapt ce se atestă prin notele informative din 25 iunie 2019, 28 iunie 2019 și 01 iulie 2019, unde Curtea a ridicat în fața Guvernului Republicii Moldova problema privind „locuința alternativă” pentru Vitalie Mursa, copilului său xxxxx și soției sale Liudmila Mursa.

Intimații A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” nu au depus referință.

În procedura de filtru, prevăzută de articolul 440 alin. (2) din Codul de procedură civilă, completul de judecată a constatat că obiectul prezentei cereri se referă la decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Mandatul seria MA nr. 1437967 din 12 iulie 2019 a dovedit împuternicirile legale ale avocatul Ropot Veaceslav de a reprezenta interesele recurentului Vitalie Mursa, în special, de a ataca hotărârea judecătorească. Astfel, recursul este formulat de către subiectul căruia i s-a conferit dreptul dat, în baza art. 430 lit. a) din Codul de procedură civilă. În același timp, materialele cauzei confirmă că cererea nu a fost examinată anterior.

Cu privire la termenul de declarare a recursului, completul de admisibilitate a stabilit că decizia motivată din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost publicată pe pagina web „Portalul instanțelor naționale de judecată” la 14 mai 2019 și a fost expediată părților, prin intermediul serviciului poștei electronice, la 14 mai 2019 (vol. III, 72). În acest context, foaia de însoțire denotă că avocatul Veaceslav Ropot, reprezentantul lui Vitalie Mursa, a primit copia de pe actul contestat la 14 mai 2019 (vol. III, f. d. 72). Completul de judecată a reținut că recursul a fost predat la oficiul poștal la 14 iulie 2019, care constituie data depunerii actului de procedură la Curtea Supremă de Justiție, în acord cu art. 112 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Astfel, luând în considerare cele menționate și principiul securității juridice,

recursul a fost înregistrat în Grefa Curții Supreme de Justiție în limitele temporale prevăzute la articolul 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În vederea respectării articolului 432 alin. (5) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept de ordine publică specificate la alin. (3) din articolul citat. Totuși, Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Ropot Veaceaslav, a susținut că instanța de apel a examinat cauza civilă în lipsa intervenientului accesoriu Liudmila Mursa căreia nu i-a fost comunicat locul, data și ora ședinței. Totodată, în opinia lui, Curtea de Apel Chișinău a soluționat problema drepturilor angajatorului recurentului „Lumintehnica” S.R.L. care nu a fost atrasă în procesul judiciar, deoarece pretențiile din acțiunea inițială se întemeiază pe actele societății enunțate. De fapt, obligația de ai îmbunătăți condițiile de trai îi revine anume angajatorului.

Referitor la argumentul de încălcare a procedurii de citare, instanța de recurs a reținut că Mursa Liudmila a indicat în referința depusă în fața primei instanțe domiciliul aflat în apartamentul nr. xxxxx, str. xxxxx, mun. Chișinău (vol. I, f. d. 248). Prin cererea din 2 aprilie 2018, ea a cerut examinarea cauzei în lipsă, cât timp se află temporar în Republica Italiană în legătură cu efectuarea tratamentului copilului minor xxxxx (vol. II, f. d. 84). În următoarea etapă procedurală, instanța de apel a purces la judecarea cauzei în absența Liudmillei Mursa, întrucât a considerat că aceasta a fost înștiințată în mod legal la adresa sus – menționată (vol. III, f. d. 30). Mai mult, potrivit procesului – verbal al ședinței din 28 februarie 2019, Vitalie Mursa și avocatul lui Veaceslav Ropot au susținut că este posibil de judecat cauza în absența Liudmillei Mursa (vol. III, f. d. 57 pe verso).

În această ordine de idei, instanța de recurs a observat că Liudmila Mursa nu a informat instanța despre schimbarea permanentă a domiciliului sau adresa concretă din Republica Italiană, deși era obligată în baza art. 107 din Codul de procedură civilă. De fapt, potrivit cererii din 2 aprilie 2018, aceasta a inserat domiciliul său pe adresa mun. Chișinău, str. xxxxx, ap. xxxxx. Mai mult, ea a precizat că este stabilită temporar în Republica Italiană, fără a specifica perioada exactă. În lipsa unei astfel de comunicări, instanța de apel a expediat corect citația la ultima adresă cunoscută și indicată personal de ea (a se vedea *mutatis mutandis Ioannis Papageorgiou vs Grecia*, 24 octombrie 2013, parag. 44 – 47). De asemenea, este necontestat faptul că informațiile privind audierile programate au fost făcute accesibile în timp util și în mod adecvat, prin intermediul paginii web al Curții de Apel Chișinău. Totodată, potrivit art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, atât Vitalie Mursa, cât și avocatul lui Veaceslav Ropot au obligația de a se folosi cu bună – credință de drepturilor lor procedurale. În acest sens, din moment ce ei au fost de acord de a examina cauza în lipsa Liudmillei Mursa, instanța de recurs califică alegațiile lor în fața instanței de recurs ca fiind de rea-credință și un abuz de drept. Mai mult, instanța de judecată nu este încrezută de faptul că Vitalie Mursa nu a ținut-o la curent pe soția sa despre evoluția prezentului litigiu. Cu titlu de observație, completul de judecată a notat că acest comportament al intervenientei accesoriu atestă o lipsă de interes față de finalitatea procesului, care, în mod rezonabil, ar fi putut culmina cu evacuarea ei și membrilor de familie din încăperea din litigiu. Așadar, autoritățile judiciare nu pot purta răspundere procedurală, din moment ce Liudmila Murza nu a luat măsurile corespunzătoare pentru a asigura primirea efectivă a corespondenței trimisă la adresa indicată chiar de ea (a se vedea *Hennings vs Germania*, 16 decembrie 1992, parag. 26; *Gjurasin vs Croația*, 19 iunie 2012, parag. 27 – 28). Deopotrivă cu cele relatate,

lipsa de diligență din partea intervenientei accesoriu ar fi putut fi evitată de la bun, cât timp ea a fost conștientă despre existența inițierii procedurilor judiciare. Consecințele negative îi revin tot ei.

Obiecția recurentului ce ține de depunerea cererii de micșorare a pretențiilor în ordine de apel, care ar afecta indirect drepturile intimitei, este în strânsă legătură cu fondul recursului și va fi luată în considerare la acea etapă. Din motivele de mai sus, completul de judecată a ajuns la concluzia că instanța de apel a analizat just dacă Liudmila Mursa a fost citată în mod legal, iar aplicarea articolului 379 alin. (1) din Codul de procedură civilă nu a prejudiciat corectitudinea generală a procedurilor civile și nu dezvăluie acțiuni arbitrare din partea instanței de judecată.

Referitor la al doilea argument de incorectitudine procedurală, completul de judecată nu a putut cădea de acord cu recurentul. Or, Curtea de Apel Chișinău a constatat corect că actualul proces și hotărârea pronunțată nu afectează drepturile și interesele angajatorului „Lumintehnica” S.R.L., de vreme ce pretențiile formulate nu sunt îndreptate împotriva acestuia și nu-i impun obligații civile. Părțile nu au pretins la bunurile lui. În realitate, recurentul nu a demonstrat că a fost împiedicat într-o măsură oarecare de instanțele ierarhic inferioare de a formula o cerere de introducere în proces a angajatorului lui, „Lumintehnica” S.R.L. Astfel, dacă o parte, din motive tactice, alege să adopte o abordare în prezentarea cauzei sale, trebuie să fie pregătită să suporte consecințele alegerii ei. Deci, nu este în interesul justiției să-i permit mai târziu recurentului să încerce să se bazeze pe un argument pe care l-a cunoscut în timpul procedurilor, însă a ales să nu-l formuleze la momentul respectiv (a se vedea similar Roberts și Roberts vs Regatul Unit, 5 iulie 2011, parag. 37).

Din perspectivele menționate, completul de admisibilitate a considerat că recursul nu cuprinde comentarii pertinente compatibile cu încălcările procedurale specificate la art. 432 alin. (3) lit. b) și d) din Codul de procedură civilă.

În aceeași ordine de idei, completul de filtru a verificat esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurentului referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2) și (4) din Codul de procedură civilă.

Pe baza celor analizate, prin încheierea din 20 noiembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, cererea menționată mai sus s-a considerat admisibilă pentru examinarea în fond.

În conformitate cu articolele 441 și 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat de un complet de 5 judecători, fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Cu titlu subsidiar, nici un participant nu a solicitat audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, Auza Vilho Eskelinen și alții vs Finlanda, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, Eriksson vs Suedia, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, Põnkä vs Estonia, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34, decizia nr. 95 din 19 decembrie 2016 a Curții Constituționale, parag. 26 – 27).

Verificând decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în limitele controlului de legalitate, în raport cu criticele invocate, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție constată că se impune admiterea recursului și casarea deciziei contestate, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Colegiul judiciar consideră necesar să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurentului, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească: nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată.

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului. Astfel, pe baza constatărilor instanțelor ierarhic inferioare, se observă că Vitalie Mursa este invalid de gradul 1, cu dizabilitate de xxxxx (xxxxx). Membrii familiei lui sunt soția Liudmila Mursa și copilul minor invalid xxxxx. Începând cu anul 2002, Vitalie Mursa este angajat al „Lumintehnica” S.R.L., iar din anul 2006, în ședința comună a administrației și Comitetului sindical al „Lumintehnica” S.R.L. s-a decis includerea recurentului în rândul prioritar a invalizilor de gr. I și II de muncă pentru îmbunătățirea condițiilor de trai. Din cauză că a rămas fără locuință, la 14 septembrie 2016, recurentul alături de familia sa a ocupat camera nr. (xxxxx) xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău, aflat în gestiunea Centrului Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”. El a pretins de la A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” acordarea cu titlu de spațiu locativ a încăperii menționate și eliberarea actelor necesare pentru privatizare. Pe de altă parte, A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a sugerat că recurentul trebuie să achite costurile pentru perioada de trai în camera de cămin și să fie evacuat, cât timp nu are niciun temei legal de a ocupa imobilul.

Colegiul lărgit amintește că atât prima instanță, cât și instanța de apel au hotărât că pretențiile înaintate de Vitalie Mursa sunt neîntemeiate și au decis respingerea integrală a acțiunii avansate de el. În schimb, instanțele de judecată au admis acțiunea reconvențională, în special, au statuat evacuarea recurentului din încăperea și repararea prejudiciului material în mărime de 43 900 de lei în legătură cu utilizarea ilegală a încăperii. În acest context, ambele instanțe judecătorești au constatat că Vitalie Mursa nu dispune de un temei legal pentru instalarea și locuirea în continuare în imobilul vizat, iar proprietarul A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” nu permite tulburarea proprietății sale. Cu privire la achitarea chiriei, instanța de apel a observat că Vitalie Mursa a locuit și s-a folosit de camera de cămin nr. (xxxxx) xxxxx din septembrie 2016, fără a plăti costul locațiunii. Prin urmare, Curtea de Apel Chișinău l-a obligat pe acesta să achite suma restantă de 43 900 de lei.

În drept, decizia contestată a fost guvernată de art. 512 și 886 din Codul civil, art. 59 alin. (6) al Legii nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe, art. 22 al Legii nr. 60 din 30 martie 2012 privind incluziunea socială a persoanelor cu dizabilități și art. 28, 30, 32, 94, 103, 113¹ din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești nr. 2718 din 3 iunie 1983.

Prin cererea de recurs, Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot, încearcă să demonstreze că decizia instanțelor judecătorești de a-l evacua din imobil și de a nu-i pune la dispoziție o locuință alternativă reprezintă o încălcare gravă a dreptului la un domiciliu. Suplimentar, el a comunicat că a formulat o cerere la Curtea Europeană a Drepturilor Omului. Conform notei informative recepționate, Curtea Europeană a invitat recurentul să răspundă care sunt veniturile lui și ale soției, prezentând documente justificative, inclusiv să ofere informații dacă el împreună cu familia lui are posibilitate să beneficieze de o locuință alternativă și, după caz, care au fost demersurile necesare în acest sens. Totodată, Curtea Europeană a pus în sarcina Guvernului Republicii Moldova de a furniza soluțiile de asistență în privința vulnerabilității copilului minor al recurentului în situația oferirii altei locuințe de către autoritățile competente în acest caz (vol. III, f. d. 86).

În atare condiții, obiectivul Colegiului lărgit al Curții Supreme de Justiție este de a verifica dacă decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău a afectat substanța sau garanțiile procedurale ale dreptului la domiciliu protejat de art. 8 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului (C.E.D.O). De asemenea, instanța de recurs este chemată să examineze raționamentele instanțelor judecătorești inferioare de a da prioritate exclusivă numai dreptului de proprietate al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” asupra camerei nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău.

Intimații A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” nu au livrat nici un comentariu cu privire la fondul recursului.

Prima întrebare pe care instanța de recurs trebuie să o abordeze constă în faptul dacă Vitalie Mursa a putut pretinde în mod cert că a avut un drept prevăzut de art. 8 alin. (1) din C.E.D.O., în special, dacă camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx mun. Chișinău poate fi considerată locuința solicitantului.

Astfel, potrivit jurisprudenței Curții Europene, calificarea de „domiciliu” dată unui imobil nu se limitează la acele bunuri care sunt ocupate în mod legal sau care au fost stabilite în mod legal. Noțiunea de „acasă” este un concept autonom care nu depinde de clasificarea în conformitate cu dreptul intern. Dacă o locuință anume constituie sau nu o „casă” care atrage protecția art. 8 alin. (1) din C.E.D.O. va depinde de circumstanțele de fapt, respectiv de existența unor legături suficiente și continue cu un loc specific (a se vedea, spre exemplu, cauzele Buckley vs Marea Britanie din 25 septembrie 1996, parag. 54 sau McCANN vs Marea Britanie, 13 mai 2008, parag. 46; Yevgheniy Zakharov vs Federația Rusă, 14 martie 2017, parag. 30 sau Shvidkiye vs Federația Rusă, 25 iulie 2017, parag. 29).

Colegiul lărgit observă că Vitalie Mursa s-a instalat în camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău în anul 2016, din motiv că nu deține în mun. Chișinău un alt spațiu locativ. Faptul respectiv este recunoscut de către intimații A.O. „Asociația Nevăzătorilor și C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, care i-au calculat plata pentru chirie pentru 878 de zile (vol. III, f. d. 42). În plus, prin încheierea irevocabilă din 12 noiembrie

2016, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a interzis intimaților de a crea impedimente lui Vitalie Mursa de a se folosi de camera de cămin până la soluționarea litigiului de evacuare în fond.

Colegiul de control judiciar notează că decizia instanțelor de judecată de a evacua pe recurent a fost axată pe art. 103, 113¹ din Codul cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, aprobat prin Legea R.S.S. Moldovenești nr. 2718 din 3 iunie 1983. Codul menționat a fost abrogat la 29 noiembrie 2015 prin Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 cu privire la locuințe. De fapt, instanța de recurs amintește că recurentul s-a instalat în camera de litigiu la 14 septembrie 2016, în temeiul noii legi, când Codul cu privire la locuințe nu mai era aplicabil.

Instanța de apel a susținut că, potrivit art. 59 alin. (6) din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015, persoanele care, la data de intrare în vigoare a prezentei legi, au fost luate la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor locative conform prevederilor Codului cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești, au dreptul prioritar la examinarea cererilor depuse privind acordarea locuinței conform modului prevăzut de către Guvern. Astfel, raționamentul descris al instanței de apel poate reglementa doar pretenția de bază al recurentului, cu privire la acordarea spațiului locativ. De altfel, recurentul nu a manifestat expres dezacordul cu această soluție, invocând doar faptul că instanța de contencios european a ridicat în fața Guvernului Republicii Moldova problema unei locuințe alternative. Cu titlu deosebit, instanța de judecată reține că el nu a furnizat vreun exemplu din jurisprudența Curții Europene, prin care s-ar obliga statul să acorde acest drept. În baza limitelor stabilite de art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă rezultă că instanța de recurs nu se poate pronunța asupra legalității acestei soluții, cât timp Vitalie Mursa nu a prezentat nici un argument de tipul dat în cererea de recurs.

Conjunctura evocată demonstrează că art. 59 alin. (6) din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015 extinde efectele Codului cu privire la locuințe al R.S.S. Moldovenești doar asupra situației strict descrise mai sus. Altfel spus, procedura de evacuare inițiată de intimat sau orice alt mijloc de apărare al dreptului de proprietate urmează să fie prevăzut de legea în vigoare la momentul faptelor.

În condițiile respective, Colegiul de control judiciar subliniază că instanța de apel a aplicat, cu încălcarea acțiunii legii în timp, art. 103 și art. 113¹ din Codul cu privire la locuințe. Chiar dacă obiectivul legitim invocat de instanța de apel a fost de a proteja drepturile proprietarului camerei de cămin, totuși decizia instanței judecătorești trebuia să fie fundamentată pe o lege relevantă perioadei în care s-au desfășurat faptele.

Din această perspectivă, instanța de recurs notează că instanțele ierarhic inferioare nu răspund, într-un mod clar, cum au calificat juridic statutul camerei nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. Împrejurarea dată este una decisivă pentru soluționarea litigiului, cât timp, în funcție de proprietate, sunt aplicabile legi diferite, iar Vitalie Mursa beneficiază de anumite garanții. Or, opinia promovată de instanțele de judecată poartă un caracter inconsistent, dacă nu chiar contradictoriu. În primul rând, ele au decis evacuarea recurentului în temeiul Codului cu privire la locuințe, potrivit căruia camera de cămin este o locuință socială. În contrast, instanțele de judecată au reținut că A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” este proprietarul privat al întregului imobil, însă nu au folosit mijloacele de apărare prevăzute de Codul civil.

Cu privire la aspectul dat, Colegiul lărgit nu găsește un răspuns în hotărârile instanțelor de judecată. Mai mult, materialele cauzei nu conțin informații cu privire la fondatorii A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, iar statutul este anexat în variantă incompletă (vol. II, f. d. 72). Este imperios de atras atenția că societatea intimatului este un succesor în drepturi al Societății Orbilor din Moldova, înregistrată în baza Hotărârii Guvernului Republicii Moldova nr. 144 din 22 martie 1991.

În plus, la 5 august 2016, prin hotărârea Consiliului de Administrare al A.O. „Asociația Nevăzătorilor” s-a transmis, fără plată, căminul de mai sus în gestiunea C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova. Drept motiv a fost invocat faptul că C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova este finanțată de la bugetul de stat al Republicii Moldova, iar defalcările întreprinderilor fondate de A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” în fondul centralizat sunt foarte mici și nu acoperă nici salarizarea personalului. Cu alte cuvinte, asociația obștească nu dispune de surse financiare. Deci, în scopul prevenirii stopării prestării serviciilor către beneficiarii asociației, societatea intimată a adoptat hotărârea dată (vol. II, f. d. 11 – 12). Administrarea de fapt a imobilului nu a fost negată de C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova pe parcursul cauzei, întrucât aceasta a solicitat încasarea chiriei în beneficiul său, iar instanța de apel a admis pretenția în modul formulat.

Elementele respective atestă că A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” are atribuții care depășesc interesele ei particulare, urmărind scopuri internaționale de protecție asumate de către Republica Moldova în privința persoanelor cu dizabilități de vedere. Așadar, caracterul strict privat al asociației și al camerei nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău, este pus la dubii, cât timp este o asociație republicană și oferă servicii publice pentru o categorie dezavantajată a societății noastre, iar căminul este întreținut din bugetul de stat.

Prin urmare, în dependență de proprietate publică sau proprietate privată, analiza criteriului impus de jurisprudența Ct.E.D.O. „necesar într-o societate democratică” va fi diferită. Or, așa cum a fost indicat supra, a doua și cea mai importantă întrebare din litigiu este dacă ingerința a fost proporțională cu scopul urmărit. Punctul de vedere respectiv va răspunde dacă instanțele de judecată au acordat corect prioritate exclusivă numai dreptului de proprietate al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” asupra camerei nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. Colegiul lărgit își propune să dezvolte teza evocată în cele ce urmează.

Pe de o parte, în cazul unei proprietăți publice, după caz, locuință socială (art. 9), locuință de serviciu (art. 21) sau cameră de cămin (art. 25), obținerea dreptului de a locui în aceste imobile sau dreptul proprietarului de a solicita eliberarea sau evacuarea din ele au loc conform prescripțiilor legale din Legea nr. 75 din 30 aprilie 2015. În același timp, legislatorul a prevăzut pentru fiecare tip de locuință procedura de evacuare a locatarilor în acord cu art. 20, 22 sau art. 44 – 46 din Legea sus-citată.

La acest capitol, instanța de recurs observă că orice persoană care riscă să își piardă locuința socială sau deținută de stat ar trebui, în principiu, să poată să ceară să se aplice proporționalitatea măsurii determinată de un tribunal independent, în pofida faptului că, în conformitate cu dreptul intern, el sau ea nu are dreptul să ocupe apartamentul. Lipsă unui astfel de exercițiu conduce la încălcarea clară a art. 8 din Convenție (a se vedea, de exemplu, Stanková vs Slovacia, 9 octombrie 2007;

McCann citată mai sus; Paulić vs Croația, 22 octombrie 2009; Yevgeniy Zakharov , ibidem, Shvidkiye, ibidem sau Panyushkiny vs Federația Rusă, 21 noiembrie 2017).

În acest context, Colegiul de control judiciar reține că opinia juridică promovată de instanța de apel s-a bazat pe concluzia că, în acord cu Codul cu privire la locuințe, Vitalie Mursa nu avea dreptul legal să ocupe camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. Astfel, instanțele ierarhic inferioare s-au limitat să constate că posesia recurentului nu avea niciun temei legal, dar nu au făcut nicio analiză suplimentară cu privire la proporționalitatea măsurii care trebuie aplicată împotriva lui, respectiv evacuarea sa dintr-un apartament deținut de stat, fără acordarea altui spațiu locativ, în condițiile când recurentul este o persoană cu nevoi speciale și neasigurat cu alt domiciliu pe teritoriul mun. Chișinău.

Prin comparație, în cauza Panyushkiny, ibidem, Ct.E.D.O. a stabilit că instanțele de judecată din Federația Rusă au ajuns la concluzia că reclamantul ocupaseră în mod ilegal locuința în litigiu și a trebuit să fie evacuată fără a oferi locuințe alternative. În niciun stadiu al procedurii, instanțele nu au considerat argumentul reclamantului potrivit căruia locuința în cauză era singura lor locuință și că aveau dificultăți în găsirea unei locuințe alternative. Astfel, instanțele naționale nu au reușit să echilibreze drepturile concurente și, prin urmare, să determine proporționalitatea interferenței cu dreptul reclamantilor de a-și respecta locuința. Același raționamente pot fi găsite în cauzele Curții Europene citate mai sus.

Colegiul lărgit observă că Vitalie Mursa a prezentat în fața instanțelor de judecată argumente legate de proporționalitatea evacuării lui. Mai întâi, circumstanțele sensibile și excepționale ale speței redau ipoteza potrivit căreia Vitalie Mursa, care este invalid de gradul 1, cu dizabilitate de xxxxx (xxxxx), împreună cu soția lui și copilul minor sunt lipsiți de un loc permanent de trai. Apoi, în apartamentul privat cu două odăi situat în r-nul Strășeni, sat. xxxxx, str. xxxxx, casa nr. xxxxx, ap. xxxxx, Vitalie Mursa este proprietar al ¼ cotă – parte. Imobilul dat cuprinde o suprafață totală de 36 m.p., ceea ce include suprafața locativă în mărime de 19 m.p., unde locuiește mama și tatăl recurentului, sora lui, Mursa Svetlana împreună cu soțul și 2 copii (vol. II, f. d. 140).

De asemenea, Colegiul de control judiciar învederează că imobilul de mai sus se află la o distanță de 26 km de mun. Chișinău. În opinia intimatului, spațiu locativ în cămin poate fi acordat salariatului atunci când el locuiește în altă localitate la o distanță mai mare de 40 km de la locul de muncă. Totuși, instanța de judecată este conștientă că o deplasare zilnică la o asemenea distanță impune cheltuieli considerabile, iar ținând cont de dizabilitatea recurentului, transportul trebuie să aibă o acomodare rezonabilă pentru el. Factorii dați nu au fost verificați. Mai mult, nu există certitudine că recurentul ar avea posibilitate să-și găsească un loc de muncă adaptat pentru necesitățile speciale ale acestuia în sat. xxxxx. Spre deosebire de cele indicate, căminul din speță se află la o distanță de 200 – 300 de metri de locul de muncă, ceea ce face deplasarea lui mult mai ușoară și mai puțin costisitoare.

De altfel, unica activitate și sursă de venit a recurentului este „Lumintehnica” S.R.L., unde lucrează începând cu anul 2002. Deși prima instanță sau instanța de fond nu au stabilit salariul lui și alte venituri, totuși, conform referinței prezentate de Liudmila Mursa, pensia de invaliditate al soțului ei este de 855,02 lei (vol. I, f. d. 200 – 202, 248 - 250). În conturarea acestei idei, Curtea Europeană a invitat recurentul să răspundă care sunt veniturile lui și ale soției, prezentând documente justificative, inclusiv să ofere informații dacă el împreună cu familia lui are

posibilitate să beneficieze de o locuință alternativă și, după caz, care au fost demersurile necesare în acest sens (vol. III; f. d. 86). Drept consecință, considerentele date conving că veniturile lui vor juca un rol deosebit la rejudecarea cauzei.

Totodată, conform art. 28 alin. (1) și (2) lit. d) din Convenția privind drepturile persoanelor cu dizabilități, transpusă în Republica Moldova prin Legea pentru ratificarea Convenției Organizației Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități nr. 166 din 9 iulie 2010, Statele Părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la un standard adecvat de viață pentru ele și familiile lor, inclusiv la locuință, la îmbunătățirea continuă a condițiilor de trai și vor lua măsurile corespunzătoare pentru a proteja și promova realizarea acestui drept fără discriminare pe criteriu de dizabilitate. Statele Părți recunosc dreptul persoanelor cu dizabilități la protecție socială și posibilitatea de a se bucura de acest drept fără discriminare pe criteriu de dizabilitate și trebuie să ia măsurile corespunzătoare pentru a proteja și promova realizarea acestui drept, inclusiv măsuri pentru: (d) A asigura accesul persoanelor cu dizabilități la programele publice de locuințe.

Un alt element de importanță, care nu a fost supus analizei, este următorul. Colegiul lărgit nu poate ignora complet faptul că circumstanțele ocupării camerei de cămin de către Vitalie Mursa sunt strâns legate de situația specifică al acestuia și speranța legitimă de a obține un asemenea loc de trai. Or, potrivit actului din 10 mai 2006, angajatorul lui, „Lumintehnica” S.R.L., au stabilit că recurentul necesită îmbunătățirea condițiilor de trai (vol. I, f. d. 147). Iar, la 12 mai 2006, în ședința administrației, Comitetului sindical și biroului al „Lumintehnica” S.R.L. s-a decis să-l includă pe recurent în rândul prioritar al invalizilor de gr. I și II de muncă pentru asigurarea cu spațiu locativ (vol. I, f. d. 148). Nici angajatorul și nici fondatorul acestuia, A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, nu au venit cu o soluție adecvată timp de circa 10 ani. În schimb, după intentarea acțiunii, angajatorul „Lumintehnica” S.R.L. a încercat să se exonereze de responsabilitatea de mai sus prin ordinul nr. 14/17 din 12 iulie 2017. Potrivit acestuia, administratorul Alexei Romanenco a ordonat de a lichida rândurile persoanelor, care au stat la evidență pentru îmbunătățirea spațiului locativ în cadrul „Lumintehnica” S.R.L. al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” (vol. II, f. d. 23). Nu există informații dacă actul dat a fost comunicat persoanelor interesate și nu a fost cercetat scopul emiterii unui atare document abia după 11 ani de la asumarea obligației de mai sus. În aceste condiții, instanța de recurs observă că angajatorul și A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” nu au adoptat inițial o poziție fermă în ceea ce privește locul de trai al recurentului Vitalie Mursa.

În aceeași ordine de idei, recurentul a comunicat că, pe un caz similar, instanțele de judecată au obligat Societatea Orbilor din Moldova de a-i acorda unui alt lucrător al „Lumintehnica” S.R.L., Ion Toma, spațiu locativ în imobilul amplasat în căminul din str. xxxxx mun. Chișinău. Motivele unei atare hotărâri au constat în lipsa spațiului locativ și imposibilității achitării chiriei pentru imobil. Prin încheierea din 31 octombrie 2012, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a dispus expres instalarea lucrătorului menționat în locuința indicată (vol. I, f. d. 18 – 21).

În același timp, Colegiul lărgit notează că asociația intimată și-a apărat interesul asupra încăperii prin intermediul mai multor scrisori semnate de niște persoane cu dizabilități similare cu ale recurentului, care au condamnat acțiunile lui Vitalie Mursa de a se instala în camera de cămin. Totuși, prin scrisoarea din 19

decembrie 2017, o persoană din lista menționată, Malicic Ion, a comunicat că nu a semnat scrisoarea prezentată de către A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” (vol. II, f. d. 45). Mai mult, salariatul Ion Toma, care a primit o încăpere în cămin, a declarat că locatarii din imobil nu au obiecții față de Vitalie Mursa (vol. II, f. d. 63 – 64). În cazul de față, asociația intimată nu a furnizat detalii suficiente despre beneficiarii cărora le-a fost încălcat vreun drept sau nu au avut oportunitatea de a se caza, din cauza recurentului, atunci când au participat la diferite instruiri sau seminare. În orice caz, nici o persoană din listele prezentate nu ar fi avut același atașament față de camera de cămin, în care locuiește timp de 3 ani, ca și recurentul (a se vedea similar *Stolyarova vs Federația Rusă*, 29 ianuarie 2015, parag. 61).

Din perspectivă dată, Colegiul de control judiciar constată că instanțele ierarhic inferioare nu au dat nicio explicație sau argument plauzibil care să demonstreze că evacuarea recurentului a fost necesară. Interesul legitim al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” de a-și putea controla proprietatea vine în egală măsură cu dreptul recurentului la respectarea domiciliului său. De altfel, instanțele de judecată inferioare nu au acordat o pondere suficientă circumstanțelor particulare expuse mai sus caracteristice modului de viață al recurentului. În astfel de împrejurări, instanțele de judecată au aplicat, în mod automat, evacuarea recurentului fără a pune în balanță drepturile concurente.

Pe baza celor prezentate, instanța de recurs observă că neexaminarea argumentelor invocate de Vitalie Mursa conduce la ipoteza că instanțele de judecată inferioare nu au acordat recurentului garanții procedurale adecvate (a se vedea *McCann*, ibidem, parag. 55; *Orlic vs Croația*, 21 iunie 2011, parag. 71 – 72).

Pe de altă parte, în cazul unei proprietăți private, proprietarul poate cere revendicarea bunului său potrivit art. 374 din Codul civil, în vigoare la data faptelor. În acest sens, conform alin. (1) din art. 374 din Cod, proprietarul este în drept să-și revendice bunurile aflate în posesiunea nelegitimă a altuia. Totuși, alin. (2) prevede că posesorul poate refuza să predea bunul dacă el sau posesorul mijlocit pentru care posedă are dreptul preferențial de posesiune în raport cu proprietarul. Revendicarea bunului poate fi aplicată în raport cu cel care are un drept superior dacă acesta a obținut bunul prin violență sau prin dol. Mai mult, potrivit alin. (4), în legătură cu revendicarea bunului proprietarului se vor aplica în modul corespunzător prevederile art. 307, 310-312. În același timp, art. 307 alin. (1) notează două situații când persoana e considerată de bună – credință, și anume, (i) atunci când persoana posedă legitim sau (ii) atunci când această este îndreptățită să posede în urma unei examinări diligente, necesare în raporturile civile, a temeiurilor îndreptățirii sale. Spre deosebire de primul caz, persoana poate fi considerată de bună – credință în lipsa unui just titlu de a poseda, doar dacă comportarea lui la dobândirea bunului nu a fost contrară ordinii publice, conformându-se esenței, conținutului și naturii juridice a raporturilor juridice.

Astfel, în situația în care celelalte părți din procedura de evacuare sunt persoane fizice sau juridice private, atunci o măsură de evacuare bazată pe lege cu scopul de a proteja dreptul creditorilor sau proprietarului poate fi considerată necesară și suficientă pentru o societate democratică (a se vedea *J.P. vs Franța* (nr. 26215/95) din 6 septembrie 1995, *Vrzić vs Croația*, 12 iulie 2016, parag. 67, sau *F.J.M. vs Marea Britanie*, 6 noiembrie 2018). Legea, în acest sens, are drept scop să echilibreze drepturile fundamentale ale persoanelor din speță.

Condiția esențială pentru o balansare corectă a drepturilor concurente reprezintă standardul de bună – credință a recurentului prevăzut de art. 374 alin. (2) raportat la art. 307 alin. (1) din Codul civil.

În prima etapă, Colegiul lărgit consideră oportun de a sublinia că instanța de apel nu a constatat locul unde a locuit recurentul împreună cu familia lui până la 14 septembrie 2016. Or, potrivit hotărârii din 30 aprilie 2010, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a respins acțiunea lui Mursa Vitalie de a primi apartamentul de pe adresa str. xxxxx, mun. Chișinău. Instanța de judecată a constatat că reclamantul Vitalie Mursa a recunoscut că nu a locuit în imobilul respectiv (vol. II, f. d. 25). La fel, potrivit procesului – verbal al ședinței judiciare din 16 noiembrie 2017, avocatul recurentului Veaceslav Ropot a susținut că Vitalie Mursa figura de jure pe adresa indicată, însă de facto nu locuia acolo, fiind în prezent boschetar (vol. II, f. d. 139). Faptul că recurentul nu locuiește nici în sat. xxxxx, unde este coproprietar al unui imobil, se demonstrează prin scrisoarea nr. 166 din 14 noiembrie 2016, semnată de către Primarul Isidor Savin (vol. I, f. d. 133). Această lacună de fapt nu a fost elucidată. Mai mult, constatarea respectivă ar putea răspunde într-un mod cert la chestiunea ridicată de Curtea Europeană în nota sa informativă cu privire la locuință alternativă (vol. III, f. d. 86).

Cu titlu de observație, instanța de recurs învederează că Vitalie Mursa a fost în măsură să solicite asistență de la autoritățile publice locale sau de la angajatorul „Lumintehnica” S.R.L., care l-a luat la evidență pentru îmbunătățirea condițiilor de trai din anul 2006. Totuși, lipsa unor rezultate concrete în decurs de circa 13 ani atestă că posibilitatea recurentului de a obține o astfel de asistență rămâne pur speculativă în prezent. Pe această cale, raporturile juridice născute între Vitalie Mursa și A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” au apărut ca o consecință clară a inacțiunii intimatului.

În a doua etapă, directoarea C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” Chiper Tatiana a depus un demers la organele de poliție, privind pătrunderea ilegală (prin spargere de ușă) în camera nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. În pofida acestei cereri, conform scrisorii nr. 15420 din 12 octombrie 2016, Inspectoratul de Poliție Centru a decis că, pe cazul ocupării încăperii de către Vitalie Mursa, nu au fost stabilite elementele componenței de infracțiune sau contravenție, întrucât acțiunile acestuia se încadrează în limitele unui raport juridic civil (vol. I, f. d. 128). Este greu de crezut că Vitalie Mursa, invalid de gradul 1, cu dizabilitate de xxxxx(xxxx), a reușit să treacă neobservat până la încăperea și să se instaleze în ea pentru câteva zile. Suplimentar, potrivit cererii din 25 februarie 2019, C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” a recunoscut că Vitalie Mursa are chei de la cameră și nu le transmite la serviciul de pază al căminului (vol. III, f. d. 41).

În a treia etapă, prima instanță și Curtea de Apel Chișinău nu au verificat temeiul legal și numărul persoanelor, aflate în aceeași situație ca și recurentul, inclusiv care beneficiază de fapt de loc de trai în căminul, situat pe str. xxxxx, mun. Chișinău. În orice caz, prin recunoașterea unei chirii pe care trebuie să o achite recurentul, Curtea de Apel Chișinău a stabilit existența unui contract de locațiune. În acest sens, decizia instanței de apel este guvernată numai de art. 886 din Codul civil, fără a determina necesitatea rezilierii lui și restituirii bunului.

În definitiv, instanța de recurs observă că recurentul a invocat că locuiește împreună cu familia sa în încăperea. Cu toate acestea, C.N.I.R. A. O. „Asociația

Nevăzătorilor din Moldova” a stabilit că în camera din litigiu a trăit în toată această perioadă doar recurentul. Potrivit referinței din 27 iunie 2017, soția lui, Liudmila Mursa, a sugerat că se află în Republica Italiană împreună cu minorul la tratament (vol. I, f. d. 200). Iar, prin cererea de recurs, Vitalie Mursa a precizat că soția lui nu se află pe teritoriul țării din 6 septembrie 2018 (vol. III, f. d. 78 pe verso). Așadar, conjunctura evocată are un rol important pentru speță, cât timp Curtea Europeană a pus în discuție aspectul dat și a întrebat Guvernul Republicii Moldova despre măsurile luate în privința copilului minor (vol. III, f. d. 86 pe verso). Mai mult decât atât, comportamentul și atitudinea recurentului de a ocupa o cameră cu mai multe paturi decât minimumul necesar trebuie analizată prin prisma explicațiilor oferite de el.

Din analiza prezentată mai sus, Colegiul lărgit consideră că instanța de apel nu a reușit să depună diligență pentru examinarea acestor circumstanțe esențiale și cu efect direct asupra soluționării juste a cauzei. De altfel, Curtea de Apel Chișinău a trebuit să apere dreptul de proprietate privată al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” prin intermediul art. 374 sau capitolului ce reglementează „Locațiunea” din Codul civil. Totodată, luând în considerare împrejurările de mai sus, instanța de apel a omis să constate caracterul de bună – credință sau de rea – credință în acțiunile de posesie de fapt a încăperii din partea lui Vitalie Mursa. Or, potrivit art. 307 alin. (1) din Codul civil, orice persoană este îndreptățită să posede un bun în urma unei examinări diligente, necesare în raporturile civile caracteristice speței.

Referitor la cererea de concretizare a cuantumului pretențiilor formulate de către C.N.I.R. A. O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, Colegiul de control judiciar consideră că afirmațiile de ilegalitate aduse de către recurent nu pot fi încadrate la limitele impuse de art. 372 alin. (3) din Codul de procedură civilă. Or cererea apelantului – intimat poartă un caracter de concretizare a cuantumului pretențiilor, fiind în favoarea recurentului Vitalie Mursa, cât timp suma chiriei de 142 200 de lei a fost micșorată până la 45 900 de lei. Deși, această sumă nu a fost negociată sau stabilită de comun acord cu recurentul, instanța de recurs opinează că apelantul nu a formulat o pretenție nouă, iar extinderea perioadei pentru care solicită plata chiriei se încadrează în sintagma „apelantul poate cere venituri ajunse la termen” folosită de articolul sus – citat.

În ansamblu, ținând cont de natura litigiului și de marja de apreciere a instanței de judecată, Colegiul judiciar opinează că a examinat principalele întrebări juridice puse în prezenta cerere de recurs. Restul alegațiilor invocate de recurent poartă un caracter secundar și nu au forță juridică de a influența decisiv considerentele de mai sus (a se vedea, printre altele, Kamil Uzun vs Turcia, 10 mai 2007, parag. 64 din 10 mai 2007; Centrul pentru Resurse Juridice în numele lui Valentin Câmpeanu vs România (Marea Cameră), 17 iulie 2014, parag. 156).

Drept consecință, instanța de recurs acceptă criticile recurentului potrivit căror instanțele de judecată inferioare au omis să pună în echilibru drepturile concurente ale părților implicate în proces, în special, dreptul de proprietate al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” și dreptul la respectarea domiciliului al lui Vitalie Mursa într-o măsură compatibilă cu art. 8 din C.E.D.O. Efectul acestor încălcări de legalitate, și anume, devierile de administrare a dreptului material afectează echitatea procedurii în ansamblu și calitatea hotărârilor judecătorești pronunțate în prima și a doua instanță impusă de articolul 130 alin. (4) și art. 239 din Codul de procedură civilă. Or, la deliberarea deciziei, Curtea de Apel Chișinău nu a decis, în mod

convingător, legea aplicabilă speței și nu a apreciat just ansamblul de probe anexat la materialele cauzei.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a confirma incidența temeiului indicat la articolul 432 alin. (2) lit. a) și b) din Codul de procedură civilă și a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale.

Cu titlu de remarcă, Colegiul lărgit notează că greșelile de aplicare a legii materiale și procedurale nu pot fi corectate în ordine de recurs, din cauza specificului acestora. Or, atunci când există un deficit de motivare a deciziei atacate cu privire la aspectele constatate, instanța de recurs nu poate verifica în cadrul recursului dacă probele furnizate de părți și argumentele expuse în ședința judiciară au fost apreciate în condițiile art. 130 din Codul de procedură civilă. În atare circumstanțe, controlul de legalitate nu poate fi exercitat în mod deplin și în limitele art. 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

Datorită acestor constatări, greșelile la aplicarea legii materiale și ignorarea argumentelor invocate de Vitalie Mursa au condus la încălcarea garanțiilor prevăzute de art. 8 din C.E.D.O. și impun casarea deciziei contestate și trimiterea cauzei la rejudecare în acord cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul și de a casa decizia contestată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare în instanța de apel, în alt complet de judecată.

Astfel, ținând cont de rolul specific al instanței de recurs și de preeminența dreptului, este imperios, ca la reexaminarea cauzei în ordine de apel, să fie remediate neajunsurile procedurii inițiale (a se vedea cauzele *Baka vs Ungaria* (Marea Cameră), 23 iunie 2016, parag. 117; *Zubac vs Croația* (Marea Cameră), 5 aprilie 2018, parag. 123 – 125). Pe această cale, cauza civilă urmează a fi judecată în întregime în cadrul unor proceduri noi, în cadrul căreia instanța de apel va avea sarcina de a stabili tipul de proprietate public sau privat al A.O. „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” în privința camerei nr. (xxxxx)xxxxx, situată în căminul din str. xxxxx, mun. Chișinău. De altfel, este necesar de a pune în valoare și de a verifica dacă căminul respectiv este finanțat din bugetul de stat. În funcție de rezultatul aprecierii juridice, instanța de apel va trebuie să pună în echilibru drepturile concurente din litigiu expuse mai sus sau să verifice bună – credință a recurentului Vitalie Mursa în procesul de instalare în imobilul de mai sus. În afară de această, instanța de apel trebuie să determine locul de domiciliu al copilului recurentului în momentul de față, cât și legea aplicabilă speței (a se vedea, spre exemplu, importanța rejudecării cauzei de către instanțele ierarhic inferioare în baza considerentelor unei instanțe de recurs, *Victor Harovschi vs Moldova*, 18 noiembrie 2008; *Dimitar Yordanov vs Bulgaria*, 6 septembrie 2018, parag. 52 – 53).

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Vitalie Mursa, reprezentat de avocatul Veaceslav Ropot.

Se casează decizia din 14 martie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Vitalie Mursa împotriva Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, intervenient accesoriu Liudmila Mursa, cu privire la acordarea spațiului locativ și eliberarea actelor necesare privatizării, și la cererea reconvențională înaintată de către Asociația Obștească „Asociația Nevăzătorilor din Moldova” împotriva lui Vitalie Mursa, intervenient principal Centrul Național de Informare și Reabilitare al Asociației Obștești „Asociația Nevăzătorilor din Moldova”, cu privire la evacuarea silită din spațiul locativ fără acordarea altui spațiu locativ, încasarea sumei și a cheltuielilor de judecată, cu trimiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecător

Maria Ghervas

Judecători

Nina Vascan

Victor Burduh

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu